

Az MTA Irodalomtudományi Intézetének Reneszánsz Osztálya és a Debreceni Egyetem Régi Magyar Irodalmi Tanszéke – együttműködve a többi egyetem társtanszékével – 2002. május 23–25. között rendezte meg a régi magyar irodalmi kutatók soron következő országos konferenciáját. *Religió, retorika, nemzettudat*: ez a három kulcsfogalom jelölte ki az ülészak témáját. Mivel a reneszánsz és a barokk idején mind a vallási, mind a nemzeti tudat retorikusan szerkesztett szövegekben testesült meg, fontos feladatnak látszott számbavenni azokat az elméleti szabálygyűtéseket, amelyek ekkor hatottak. Vajon volt-e összefüggés a vallásos közösségtudatot kifejező formakincs és a korai nemzeti identitástudat szövegalkotó szokásai között? Miként került kapcsolatba a hitéleti szenvedélyek retorikus megjelenítése és a tételes tanközvetítés nyelvi normája a nemzeti önismeret formálódó alakzataival? Milyen műfajok és stilisztikai variációk, milyen antik tradíciók alakították a korai újkor retorikus eljárásait? Ilyen kérdésekre kereste a választ az ülészak, amely megemlékezett az egy évtizede elhunyt kiemelkedő tudósról, Klaniczay Tibor akadémikusról, a kutatócsoport alapítójáról, tudományszakunk kiemelkedő praeceptoráról. Kötetünk az ülészak előadásait adja közre, a három kulcsfogalom lehetséges összefüggéseit keresve, s remélve azt, hogy ilyen módon is ösztönzést adhat a kor-szak irodalmi műveltségének árnyaltabb megismeréséhez.